

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 ..
Negyed évre . . . 3 ..
Egy szám ára 20 fill.
→←

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
juttatásukra közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigshlager K. czégnél

→←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felölös szerkesztő:

Feyman Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigshlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Eldölt a koczka.

Magasabb érdekek, vagy ha úgy tetszik, felülről jövő nyomás tette lehetővé, hogy Magyarország önállóan berendezkedhessék s önálló vámterületének védpajzsa alatt gyorsan fellendüljön és felvirágozzék. Ime, a magyar nemzet meghajolt e magasabb érdekek, a felülről jövő nyomás terhe előtt s amint irták a bécsi és budapesti lapok egy drámai fordulatokban gazdag szilveszteri éjjelen megszületett az új kiegyezés, mely összeforrasztja Ausztriát Magyarországgal, mint a természetellenes kinövés a csodaszörny sziami ikreket.

Pedig ennek az országnak a közvéleménye a mult év folyamán hatalmasan megnyilatkozott az önálló vámterület mellett. Egymás után irtak fel a kereskedelmi és iparkamarák, a törvényhatósági bizottságok, a népgyűlések a törvényhozáshoz, hogy ennek az országnak a népe csakis az önálló vámterületben látja gazdasági boldogulásának útját. Hasztalan volt a sok beszéd, gyülekezés. Rajongásnak és álmodozásnak mondják illetékes helyen az önálló vámterületet s ezt meg kell adnunk, minden erejünkkel azon voltak az illetékes tényezők, hogy az önálló vámterület helyett egy lehetőleg jó, a régivel jobb kiegyezést teremtsenek meg a magyar nemzetnek.

Három százados küzködéseinek közepette a magyar nemzet megszokta már a lemondást. Lemondunk tehát most is, de csak tiz esztendőre, amíg ez az új kiegyezés tart.

E tiz év letelte után nem lesz az az erő, az a hatalom, az a nyomás, mely elvegye tőlünk igaz jussunkat, az önálló vámterületet!

És most foglalkozunk a kiegyezéssel és ne hallgassunk se azokra, akik kigyót-békát kiáltanak rá, sem azokra, akik agyba főbe dicsérik. Mert dicsérni valót éppen úgy találunk a kiegyezésben, mint kárhoztatni valót.

A kiegyezés a vámtarifa körül forog. Manapság a népek közgazdasági politikáját a vámtarifa eszközével intézik. Ezt az iskolát

Amerika alapította meg s most Németország a végletekig fejlesztette. A német agrár vámok hermetizálja zárják el a német határt a külföld mezőgazdasági exportja elől s midőn legkövetlenebb szomszédunk cselekszik így, midőn a német agrárvámok éle leginkább Magyarország ellen irányul, nekünk is hasonlóval kell fizetnünk.

Az új kiegyezés mezőgazdasági vámtarifái ebben a szelvényben készültek, magasak szerfelett, tehát a czélnak megfelelnek.

Ezzel az eddiginél fokozottabb mérvben biztosítottuk a magunk számára az osztrák piacot. Se külföldi állat, se külföldi kabona és gyümölcs nem fog konkurencziát csinálni a monarchia határain belül a magyar föld termékeinek, mezőgazdaságunk érdekei tehát az új kiegyezésben teljesen meg vannak óva.

Ezt azonban az osztrákok, mint előre látható volt, nem adták nekünk ingyen. Amennyire mi biztosítottuk magunknak az osztrák piacot, úgy biztosították ők iparuk számára a magyar piacot. Gép, posztó, edény, cipő, ruha, szerszám, ami idehaza nem készül, ezután csak Ausztriában lesz megfelelő áron vásárolható, mert a külföld iparának terméke alig juthat be hozánk a felemelt vámok miatt.

És ezek után 10 esztendőn keresztül ne merjen nálunk senki sem beszélni a magyar ipar pártolásáról, mert ez, amíg a kiegyezés tart, frázis marad. Iparunkat és kereskedelmünket kiszolgáltattuk Ausztriának s cserében megtartjuk Ausztriát bazonánk és állattenyésztésünk egyetlen, de biztos piacát.

Akik még ma is azt tartják, hogy Magyarország föltétlenül földművelő állam, azok bizonyára nagyon meg vannak elégedve a kiegyezéssel. De akinek az a hite, hogy ipar és kereskedelem nélkül az a földművelő ország nem boldogulhat, azoknak ugyancsak nincs inyére a kiegyezés. A gazda öröme a kereskedő és iparos bánata: ez az új kiegyezés felett támadt hangulat.

Majd a legközelebbi jövő megfogja mutatni, mi a praktikus értéke ennek a kiegye-

zésnek s mi az árnyoldalak daczára is remélni merjük, hogy haladni ezen az uton is lehet egy olyan nemzetnek, melyben törekvés és energia van.

Az iparoktatásról.

(Vége.)

Az eredmény, a mit Darányi ily módon elért, föltalán minden várakozást; 1900-ban 53 megyében 1180 községben tartottak előadást 300.000 hallgatónak. Alig 2-3 év alatt fejlődött ide az az intézmény, a további fejlődés még szebb reményekre jogosít, mert ezekből az előadásokból alkalmas helyeken egész tanfolyamok nővik ki magokat ezek.

A mit e példával konstatálni akartam, csak az, hogy igen hibás dolog a társadalmi egyesületek erejét olyan kevésre becsülni, mint nálunk szokás ezekben az egyesületekben, csak addig nincs kedv a komoly és rendszeres munkalkodásra, a míg magukra vannak hagyatva és érzik, hogy működésüket az illetékes tényezők sem erkölcsi, sem anyagi támogatásban, esetleg kellő, méltánylásban sem részesítik, legyen annak iránya bármennyire nemes és közhásznu. Az emberi természettel, a melynek főingója mindig az ambíció marad, merőben ellenkezőké föltételezni, hogy a mi Darányinak sikerült a gazdasági egyesületekkel, ugyanaz ne sikerülne egy más miniszternek, ha a jól megválogatott egyesületek bizonyos csoportját az ipari szakoktatás céljai elősegítésére cselekvő képessé akarván tenni.

Annál több bátorsággal állithatom ezt mert hiszen a fent említett példákon kívül közelebbi fekvőre is hivatkozhatom. Ott van például a kézimunkára nevelő országos egyesület, melynek magán adakozásból 16.600 korona alaptőkéje gyűlt egybe, tagdíjából és gyűjtésekből bevesz évi 5800 koronát, és különösen azzal foglalkozik, hogy a népnevelő intézményekben a kézimunka tanítást országsszerte szervezze, és így az ipari és mezőgazdasági technika áldását a nép millióira kiterjeszse. Kevesen tudják, hogy ez az egyesület 8 évi fennállása alatt mily áldásos működést fejtett ki, s hogy az ipari és gazdasági nevelésnek a nép széles rétegeire való decentralizálásában minő sikereket ért el. Megállapította, hogy melyek azok a vidékek, a melyeken a népélet bizonyos gazdasági és iparos technikai tradíciókat megőrzött, a melyeket fenntartani, ápolni, fejleszteni tehát az iskolában a siker reményével lehet, mert feltételei megvannak az illető népréteg rátermettségében, a talajban, a tájék közlekedési, természeti viszonyaiban, az ott élő nép termelő és fogyasztó képességében. Az egyesület ehhez képest lokális tanítóterveket dolgoztat ki az illető vidékek iskolái

TÁRZA.

A „Tatám.”

(Ajanlva sokaknak.)

Irtá: **Konoz Sándor.**

Egy agglégényről mesélek, akit mindenki per „Tatám” szólított . . .

Brr! — Köztünk legyen mondva fázom

Fázom, pedig a lelkiosmeret sem bánt, — a hideg sem lel. Az időnek természetes rendje szerint a beállott fogvacogató hideg borzongat. A nyáron át megvetett, semmibe sem vett kemence körül kezdnek forgolódni s elárasztom a szeretet és nyájosság minden kitöréseivel. A kemence elfelejté hűtlenségemet s a tavalyihoz hasonló melegséggel fogad oldala mellé. Milyen jól is esik ez a visszatérés. No, csak semmi szemrehányás, jó öreg, — itt ülök melletted s ábrándozom szép szemedben, akarom mondani ajtódon kívülálló paraszak sziporkái fölött.

Tudja Isten, oly furcsa gondolatok lepik meg az embert, ha így a paraszak játékaiban elmereng; bizonyos mértékű melancholia vesz erőt rajtuk. Ilyen körülmények között veszi magát észre az agglégény, hogy nem jó egyedül lenni. Nem, nem! Bizonyos hogy ilyen gondolatok behatása alatt irhatta meg egy ismeretlen nagy poéta a következő töredéket:

Kicsi szobájában, kicsi tanyaháznak,
Ülök egymagamban.
Mily szomorú éte van kivülem száznak, —
Az jár az agyamban.
Künt süvit a szélvész, hó borít be mindent —
Hej, rossz idők járnak!
Vadák is éltek . . .

Brr! Köztünk legyen mondva fázom! Az ismeretlen nagy poéta is alighanem így érezhette magát, mert a verselmény többi része befagyott, — nagy veszteségére hazai irodalmunknak.

No, de hagyjunk békét másnak, elég a magunk baja.

Szomorú gondolatok vesznek körül. Oly levert, oly lehagolt vagyok, mintegy elhasznált, elromlott, sűrű dobott doromb. Hasztalan töröm, hányom elmeimet rajta, hogy mi bajom, — nem tudom hirtelen okát adni az én nagy szomorúságomnak. Annyi bizonyos, hogy nincs nyugtom, nincs türelmem semmihez sem a világon. Mi lesz ennek a vége? Meddig tarthat így ez az állapot? Nagy kérdés, amire messze jövőben kéklik a felelet. Vagy talán meg sem lesz adva soha?! Ki láthat be a jövőnek titokzatosa hánabá; ki tudná megmondani, hogy mivel terhes az?

Egyhanguság s a legnagyobb mértékű unalom — ez a helyzet szignaturája. Valami rendkívülinek kellene történnie, hogy fölrázson eme lethargiából. Mi legyen az a rendkívüli dolog? Magam sem tudnám megmondani.

Szivarom füstje sűrű gomolyokban kavargó szobám mennyezetén s lassanként egész felhő keletkezik; homály, ez a jóformán semmit látás. Karos székeimnek vetve hátamat, szaporítom a füstöt, meresztem szeméim — céltalan.

Talán nem is gondolkozom, talán nem is élek — csak tengődöm? S ez jól esik! Mint látomány húzódik el a félig lecsukódott szempillák előtt sokféle bohóság a multból, egy esomó ostobaság a jelenből s egy még nagyobb rakás kép a mitsem ígérő, de csalogatva közelgő jövőből. Melyiket szeretném itt tartani valóságának — egyszer mindenkorra? Nem is lenne a választás nehéz, azt hiszem. Talán a mult mellett adnám be a szavazatomat — ha igaz.

Eh, bolondság az élet! — Bizonyítja a tapasztalat. Nem érdemes érte vergődni, kínlódni. Sovány bér nagyon, annyi fáradságot! Panaszkodni mersz, szerencsétlen? Kinevetnek, kigunyolnak rádasképen. Köszönöm, az is csak valami!

Unom magam s unom ezt a bőjti prédikáció-fele stylust is, mivel lesz könnyebb a lelkem, a szívem, — semmivel, sőt talán még rosszabb, talán még jobban elmérgesedik, az amugy is tulságosan elharapódzott nyavalya, felre tehát a papolással, ne vegyünk el másnak kenyerét! Legyünk vigak, vagy ha nem tudunk azok lenni, legalább mutassunk vig potát.

Hej, huj, — szép élet a legény élet!

Szállj ifju bátran!

Lám, okos a lepke: virágról virágra száll kövesd példáját! Van még rózsza, tulipán, szegfű és — kamélia. No, megadtuk neki! Ehol ni, ez a bolondos kamélia megint valami bogarat adott a fejembe. Ugy, ugy!

Hajh, persze! Sok leány hideg, érzeketlen méként a kamélia. Szent igazság. Tudom, tudom. Itt a bökkenő, — meg van már a bibi. No kedves cimborám, jó lesz tovább nem lamentálni, tisztába vagyunk veled minden oldalról. Hasztalan már az a rendkívüli világfájdalom, ami sehogy sem jól áll kigyelmednek. Könnyű lesz már megmondani, hogy mi lenne az a rendkívüli világot rengető esemény, mely fölrázna lethargiádból. Ugy-e pirulsz. Tatám? Elég! Nem foglak elárulni hirtelen. Ne félj. Ha szépen megkérsz, még talán ki sem fecsegem, — ha nem akarom.

Brr! — Köztünk legyen mondva, fázom!

Jakabom, tegyél még egy hasáb fat a tűzre! Adj egy kvaterkát s mesélek tovább . . .

Hajh, hajh, ilyen az időnek járása futása!

. . . Jó Csibuki Töhötöm, mint valami komor, bozontos medve, úgy huzza meg magát odújában,

számára és cselekvésének módszere az, hogy a tanítóterv életheleptetése céljából a tanítók számára tanfolyamokat tart; 1898-tól 97 ig évenként csak 1-1-et tarthatott, 98-99-ben 2-2 tanfolyama volt, 1900-ban 3, és 1901-ben 4, ú. m. Szegeden, Kecskeméten, Besztercebányán és Budapesten. Kiképzett az utóbbiakon összesen 168 tanítót. Lejebb terve az, hogy behatoljon a népnevelő intézményekbe mind a négy ágazatába, úgy mint a népiskolába, az ismétlőiskolába, a tanítóképzőbe és a polgári iskolába. Nyolcz esztendei küzdelme után elérte az egyesület, hogy ez intézményeket egyremásra szerelje föl iskolai műhelyekkel — szóval a kézimunka aktív jellegű disciplinájának a verbalizmus virágzása idejében a köznevelés terén elismerést és látjogosultságot tudott biztosítani.

Az egyesület költségvetése magyarázza meg, hogy miként volt ez lehetséges? A bevételek közt a társadalomtól befolyt 6800 korona mellett találjuk az állam évi 16.000 korona támogatását. Csakis ily felkarolás mellett lehetett évről évre szaporítani a tanfolyamokat, és ez tette lehetővé, hogy a népnevelő intézményekben a tanítási reform életheleptetése évről-évre oly szépen halad; vagyis, hogy a formális tanítással lassankint mindenütt kapcsolatba lép a kézimunkára, a kenyérkeresetre való nevelés.

Az állam és a társadalom vállvetett munkájának ime az iparoktatásnak ebben a kezdetleges ágazatában ilyen üdvös eredményei mutatkoznak.

Legyen szabad a következtetést mindezekből levonni s kimondom, hogy a tényleges iparoktatás terén észlelt hézagok betöltésére meg kell nyerni tudni a társadalmat.

Az inasiskolák hiányain előbb-utóbb segíteni fog a törvény erővel végrehajtása, az ipari ismétlő iskolák elterjedése, de főképen a kézimunkára való nevelésnek általánosítása a népiskolákban. Ennek az irányának a hatása idő multával érezhetővé fog válni az inasiskolák tanulói, és sok tekintetben megfogja könnyíteni a szakirányú inasoktatás életheleptetését.

Főnmarad azonban még mindig másik nagy hézag a segédek továbbképzésének hiánya.

Ez egy nagyon érzékeny sebe a mi iparoktatásunknak s a kormány maga csak kis mértékben segíthet rajta.

A legközelebb végrehajtás alá kerülő terv az, hogy az országban fennálló 29-30 ipari szakiskolában a rendes iskolai tanításon kívül esti szaktanfolyamokat nyitnak a helybeli iparos segédek részére. Ilyen szaktanfolyamok a főváros ipariskoláiban már vannak is, hasonlókat szerveznek nemsokára a vidéki szakiskolák közül mindazokban, a hol látogatókra számolni lehet.

Ez azonban csak egy csepp lesz a tengerben, Magyarországon évenként felszabadul mintegy 11.000 iparossegéd (1901-ben 10.928), nem megdöbbentő dolog, hogy e 16-18 éves fiúk szellemi továbbképzésével alig törődik valaki? Sztierényi József m. tanácsos, ki ebben a dologban a legtájékozottabb lehet maga nem teszi 1000-nél többre ama segédek számát, kik az itt-ott ideiglenesen fennálló tanfolyamokon némi továbbképzésben részesülnek.

Közvetlen tapasztalatból mondhatom, hogy az iparos ifjúságnak ez a megrostált eleme nagyon is megérdemelné, hogy a társadalom valamit tegyen értük. A ki megakarja ösmerni a magyar iparossegéd értékét, látogasson egyszer a budapesti állami felső építőipariskolába, és tájékoztassa magát a segédek számára rendezett 4 éves téli tanfolyam hallgatói felől. Érdekes különösen az összehasonlítás az ugyanazon iskola rendes hallgatóinak előhaladásával, a kik szintén 4 éven át végzik ugyanazt a tanítási anyagot. Az első évben az iparossegéd a tanulás technikájával küzd, lépten nyomon akadályokra bukkan, a melyek a 4 középiscolát végzett rendes tanulók előtt ösmertelenek. A második évfolyam közepén azonban az iparossegédek már túl vannak az akadályokon és gyorsan haladnak, a harmadik évfolyamban pedig már nagyrészből megelőzi a reájuk végtelen fölényvel tekintő iparos diákokat. Hogy a 4 ik év végével sokkal keresettebbek, mint emezek, évek óta beigazolt tény; mindből jó pallér mester válik, míg a diákok igen nagy része más pályára lépni kénytelenek. Ha-

Mit neki a mulatságok zaja; mit törődik ő egyáltalán az egész világgal? „Bliktri az egész!” — mondja az ő szokott phlegmájával. Hanem mikor úgy egyedül, estendőn, nyugodt vérmérséklettel hozzá kezd theája szűresüléséhez s rá gyújt egy illatos szivarra — kezébe véve a lapokat, olvasni kezdi a mulatságok sikereit: az ujonnan keletkezett hymenhiereket, hát biz'Isten elfanyalodik egy keveset s hosszú, keserves sóhaj hagyja el founyadni kezdő ajkait. Majd elveszti az istenadta phlegmáját és földhöz csapja az olvasott hírlapokat s iyletlen gondolatok háborgatják:

— Mi a ménkü! hát bolond vagyok-e én is?! Mi közöm nekem ahhoz, hogy ez, vagy az kibe botlott bele, ki teszi szerencsétlenné a legrövidebb idő alatt. Bánom is én, ha az egész világ megbolondul is, — ha mindenki a szoknya után szaladgál is. Bliktri az egész! Elég vol nekem az én esetem; nem okulhattam volna jobban.

Itt elhallgatott, hátra dült a kemence mellé állított karos székre s a második szivarból egy nagy füstmacskát fújt ki a levegőbe, hogy járta ott a kalamajkát tetszése szerint.

Eszébe jutottak a boldogabb idők, a fiatal évek szebb napjai, amikoriban ő is csak olyan bolond volt, mint a többi. Amikor még ő is szaladgált a szoknya után s naphosszant elutudta l-sni egy kis leánynak szeméjársát, s hónapszámra epek dett egyetlen mosolya után. Amikor mindent föl tudott volna áldozni

sonló tapasztalatokat t-hetni a különböző rövidebb tanfolyamokon, melyeket a felső ipariskolában rendeznek.

De más forrásból is megerősítették ezeket a tapasztalataimat. A fővárosi iparos inasiskolák harmadik évfolyamának növendékeit a legtöbb tanár általában dicséri, nagyobbára komoly irányu, tanulékony és szorgalmas fiúk vannak köztük. Majd mind sajnálja, mikor felszabadul, hogy az iskolából ki kell maradnia, s nem tanulhat tovább. Tanárt is találtam eieget, a ki sajnálta, hogy nem taníthatja őket tovább.

Kérdezem már most — nem gyámoltalanság e a társadalomtól az ilyen elem továbbképzését teljesen a socialista szakegyletre bízni?

Ha valahol, itt elmondhatni, hogy kevés bölcseséggel lehet a világot kormányozni. Kolumbus tojása, hogy az ipariskola tanárai az ilyen felszabadult fiatal segédek számára, a kiket a személyes ismeretség lánczai fűznek hozzájuk, rendezzenek egy a fővárosban, mint a vidéken esti tanfolyamokat, de nem az iskolában, a hova a segéd már nem szívesen jár el, hanem keressék föl őket az iparos ifjúsági egyesületekben, a melyek száma mintegy 200, továbbá a 78-80 katolikus legényegyletet.

E tanfolyamok költségét aztán teremtsék ki minden városban társadalmi úton. Első sorban a kulturegyesületek, másodsorban az uri kaszinók és a polgári körök, a melyek alapszabályaiban ugyis benne van, hogy a helyi kulturális célokat támogatni vannak hivatva.

Nincs az a megyei központ, a hol a főispán ilyen célra állandó évi támogatást ne tudna megszavaztatni helybeli úri kaszinóval — s ezt a példát aztán követnék más társaskörök is, mert hiszen mi kell egy ilyen 3-4 hónapos téli tanfolyam költségeire? Hetenkint 4 óra 16 héten át, az 64 óra, tehát ugyanannyi forintból kitelik az egész. És ennyit nem tudnának össze hozni a vidéki városok? Ha aztán a kormány az ily módon biztosított összeghez, hasonlóval járulna s abból például könyvtárt állítana az iparos ifjúsági egyesületek számára, ezen az úton olyan befolyást biztosíthatna magának az egyesületek vezetésebe, a melynek üdvös hatásai nem maradnának el. Pár év alatt észrevehető lenne egy intelligens, tanult, hazafias szellemű iparos fiatalság képződése.

Déri Gyula.

H I R E K.

— **Versecziek a népkönyhában.** Testvérvárosunkban, Verseczen is megalapították jószívű emberek a humánus népkönyha intézményt s rövid idő előtt meg is nyitották. Kedden a déli vonattal Apfelbaum Hugó, Fritsch Hugó, Gábor Lajos, Gruber János, Dr. Haag Aladár és Neukomm Gyula, verseczi népkönyha-egyesületi tagok városunkba jöttek az itteni népkönyha berendezését, vezetését, megtekinteni. Az érkező vendégeket a temesparti állomáson Obradovics Sztójkó, a népkönyha-egyesület alelnöke fogadta s vezette a népkönyhába, hol a kedves vendégeket Zsivkovic Mária úrnő elnök s Mattanovich Adolf társelnök fogadták. A versecziek mindent megtekintettek s alaposan informáltak magukat a népkönyha vezetéséről. A látottakkal a vendégek igen meg voltak elégedve s megelégedésüknek ismételtlen kifejezést is adtak.

— **Halálozás.** Mint Glogonból jelentik, glogoni Andreics János nyugalmazott cs. és kir. százados a hadi-, jubileumi emlékérem s a tiszt szolgálati jelvény tulajdonosa f. évi január hó 28-án 81 éves korában elhunyt. Az elhunytban a helybeli népkönyha elnökneje Zsivkovic Mária úrnő édes atyját gyászolja.

— **Ebéd a főispánnal.** Fényes ebédet adott városunk főispánja bajnai Zákó Milán s szeretetreméltó neje kedden déiben, melyen a népkönyha intézményének tanulmányozására átrándult versecziek, Mattanovich Adolf polgármester, a népkönyha egyesület elnöke, és Blumentock Mihály, a népkönyha buzgó gondnoka vettek részt.

egy szóért; amikor megtudott volna halni egyetlen csókjáért.

Hajh, persze régen volt, talán nem is igaz! Fialtalság, bolondság! Bliktri az egész!

Bliktri, de azért a máskor phlegmatikus, sárga arc ég, a szemek ragyognak, a szív dobog az emlékek fölülulásokor. Hasztalan, nem lehet eltagadni, hogy abban a fáradtnak látszó kebeiben égő szív tanyázik.

Még egy pár gondolat, s Töhötöm megadja magát: kijátszva kártyáit, nem alakoskodik...

A harmadik szivar fogyasztásánál már igazi mivoltában mutatja magát, a mikor így sóhajtozik:

— Talán csak mégis szebb, jobb lehet az a házasi-élet!

Gondolatjai a fölvetett kérdés körül összpontosulnak.

Latolgatja az eddig folytatott agglegényi életmód előnyeit és hátrányait; latolgatja az ismeretlen élet előnyeit és hátrányait. A mérleg nem mutat, a serpenyő se le, se föl, hisz nincs neki kalmár szeme, hogy egyaránt ösmerné a súlyt s a portekát...

Bar! Köztünk legyen mondva, fázom!

Jakabom, egy darab fát a tűzre s egy kvaterkát a mesélőnek!

Servus Tatám!

— **Közgyűlés.** Az osztr. magy. monarchia I. ált. tisztviselő egyesületének pancsovai fiókja, jövő vasárnap, február 8-án d. e. 11 órakor tartja meg a város-háza nagytermében évi rendes közgyűlését.

— **Egyesületi élet.** A Pancsovai Vívó Egyesület, városunknak legelőkelőbb sportegylete, jan. hó 23-án tartotta évi közgyűlését. Tárgya volt a tisztviselő, választmányi tagok, és a pénztár- és szrtár vizsgáló bizottságok tagjainak megválasztása. Elnöknek egyhangulag és nagy lelkesedéssel Lestyánszky János, alelnöknek Jakobcsics Imre választott meg. Titkár lett: Mráz Gusztáv, ügyész: Dr. Karattur Arthúr, művezető: Tasnády Andor, pénztáros: Walzer Antal, ellenőr: Switzer Jenő, szertárnok: Bitskei Andor, orvos: Dr. Theodorovics Pantaleon. A választmányba beválasztottak: Csizsár László, Engler Lajos, Dr. Graber László, Pavlovics Péter. A pénztár — és szrtárvizsgáló bizottságba az elnökön kívül Varga Dezső és Wolf István küldettek ki. — Ezután a közgyűlés Tasnády Andor indítványára elhatározta, hogy ápr. 4-én táncmulatsággal egybekötött házi versenyt rendez, a melyre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A Népkönyha-Egyesület** kedden este megtartandó mulatsága igen sikerültnek ígérkezik, a mi természetesen is, mert az egyesület buzgó nőbizottsága mindent elkövet, hogy a közönségnek oly élvezetet nyújtson, mely ritkítja párját. Az itt még nem látott „Eleven Ujság” próbái nagyban folynak s az estélynek egyik kiváló pontját fogják képezni. A jótékony-célú estély műsora a következő: 1) Mechanikai elemek a szanszkrit gramatikában. Felolvasás, tartja Surányi Károly úr. 2) „Mutterliebe”. Melodrama, előadja: Philippovics Eleonora k. a., zongorán kíséri Gröber Mari k. a. 3) Szerb népdalok. Eneklő Jurisics Uros úr. 4) „Pancsovai Riadó.” A népkönyha „Eleven Ujság.” Főszerkesztő: Nyujtfa. Felelős szerkesztő: Főzőkanál. Főmunkatárs: Serpenyő. Előadja városunk 16 legszebb és legszemélyesebb leánya, 6 válogatott legénye és 3 reményteljes rikkancs. — Ezt követi tánc. Belépti-díj személyenkint 1 kor. 60 fill. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. Kezdeté pont esti 8 órakor.

— **Társasköri igazgató.** Fodor József temesvári posta- és távirtda-felügyelőt, a temesvári postahivatal főnökét a „Temesvár-gyárvárosi Társaskör” igazgatójává választotta. Gratulálunk!

— **A közoktatásügyi Kaffka.** Az elmúlt ősszel itt járt a vallás s közoktatási minster megbízásából Mosdóssy Imre, szolgálatételre a ministeriumba berendelt kir. tanfelügyelő, hogy meggyőződjék, hogyan tanítatik az államosított iskolákban a magyar nyelv s különösen, hogy birják-e a tanítók tökéletesen a magyav nyelvet? Alapos és beható vizsgálat után Mosdóssy azon tapasztalatra jutott, hogy bizony a felsővárosi (volt szerb tannyelvű) áll. iskolákban a magyar nyelvi tanítás nem csak nem „fényes”, de több osztályban meg sem felelő, é. p. azért nem, mert néhány tanító nem tud magyarul, s a ki nem tud magyarul, az természetesen nem taníthat magyarul, s magyar állami iskolában a tannyelv és a szellem kell, hogy magyar legyen. Mosdóssy látogatásának meg is van az eredménye. A napokban jött meg a cultus minster rendelete, mely szerint Konstantinovics Velyko, Tomics Dezső, rendes tanítók, Csaklovics Danicza és Nikolajevics Alexandra kézimunka tanítónők a magyar nyelv nemtudása miatt a tanév végén hivatalból nyugdíjaztatnak s azért az illetők felhivatnak, ez iránti, felszerelt, kérvényeiket május végéig benyújtani. — Putnik Dragomir, Martinovics Iván és Sztójkovic Zsika kétévi határidőt kaptak, hogy a magyar nyelvet tökéletesen elsajátíthassák. Mi csak helyeselhetjük a cultus minster rendeletét, mert csak akkor fog városunk lakossága magyarosodni, ha minden tanító tökéletesen beszéli a magyar nyelvet, s hogy minden honpolgárnak szent kötelessége azon ország hivatalos nyelvét — mely ország őt táplálja — magtanulni, ezt azt hisszük, józan ember nem fogja elvitatni.

— **Részvétnyilatkozat.** A népkönyha érdemdús elnöknejehez Zsivkovic Mária úrnőhöz a népkönyha egyesület azon alkalmából, hogy édes atyja glogoni Andreics János, nyug. cs. és kir. százados elhunyt, meleg hangú részvéttáviratot intézett.

— **Kitüntetés.** Wittigschlager C. czég könyvnyomdája s könyvkötészete kiváló szép kiállítású termékeiből néhányat az 1900 évi világkiállításon kiállított. Szerdán kapta meg a czég a kereskedelmi ministerium utján a bíráló bizottság véleménye alapján neki ítelt oklevelet s bronz érmet. A remek kiállítású oklevél szövege francia, 1900 aug. 18-áról van kelteve s Millerand francia kereskedelemügyi minster s Picard A. kiállítási főigazgató által aláírva. A művészi kiállítású bronzérmén a kiállító czég neve is rajta van. Mindenesetre igen szép elismerés, mely a Wittigschlager czéget érte, s mely csak igyekezetét, — üzletét mindigmagasabb fokra emelni, — fogja serkenteni. A megérdemelt kitüntetéshez mi is szívből gratulálunk.

— **Felépült tanácsnok.** Mint örömmel értesülünk Roth Ferencz városi tanácsos, ki hat hétig súlyos betegen feküdt, már annyira felépült, hogy a szobát elhagyhatja s rövid idő múlva átveheti hivatalát.

— **Tisztajövedelem.** A tisztviselő egyesület 1902. évi tisztajövedelme 6631 kor. 15 fillér.

— **Adományok.** A népkönyhának a lefolyt héten Parcsetics M. 22 kgr. rizs, 8 kgr. borsót, Torday Györgyné, úrnő, 10 kg. borsot adományozott. A népkönyha egyesület ez uton is őszinte köszönetet mond a szives adakozóknak.

— **Kinevezés.** A vallás- s közoktatásügyi minster Engels Anna okl. tanítónőt a torontál-vásárhelyi közs. iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

